

10. Kravchenko O. V., Tymchenko O. V., Khrystenka V. Ye. (2002) *Psychologichne zabezpechennya diyalnosti OVS v ryzykonebezpechnykh sytuatsiyakh operatyvno sluzhbovoyi diyalnosti* [Psychological support of the police in hazardous situations of operational and service activities]. Kharkiv. URL : <http://journals.urau.ua/index.php/22276246/article/download/162125/161093> [in Ukr.].

11. Bondarchuk M. T. (2017) *Psycholoho-pedahohichni aspekty formuvannia u pratsivnykiv politsii stiikosti do ekstremalnykh situatsii sluzhbovoi diialnosti* [Psychological and pedagogical aspects of the formation of police officers' resistance to extreme situations of official activity]. *Pravo i Bezpeka*, no 2, pp. 130–135 [in Ukr.].

ABSTRACT

Valeriy Bilichenko. Fundamentals of training of police officers for action in extreme situations. The article presents the concept of extreme situation and the factors that characterize it. The content and principles of preparation of police officers for solving operational and service tasks in conditions related to extreme situations are considered.

The need to improve the social behavior of police officers in the context of mass events of citizens in recent years has been growing steadily. This is due to the processes of transformation in the political, economic, social and spiritual life of people, which have a significant impact on the formation of civil society, ensuring the rights and freedoms of the population. As part of these processes, there are changes in the police, not least related to increasing the level of socio-psychological competence of police units, the formation of a positive image of the police officer in the eyes of the population.

Not every personal problem, intrapersonal or interpersonal conflict, feelings of crisis inevitably lead to stress. Stress resistance is determined by a set of personality qualities that allow you to tolerate significant intellectual, volitional and emotional loads (mental stability); perform their professional tasks with good psychosomatic health; to have a stable worldview and to be a believer; perform a certain social role and have an appropriate level of culture of their society (psychological stability of the individual).

Analysis of materials on the practice of law enforcement shows that in order to respond calmly and reasonably to the aggressive actions and abuse of the crowd and soberly take into account the situation, a police officer needs not only mental and physical effort, but also knowledge of human behavior in crowd, the mechanism of its formation and mode of action, the role of each type of participants in the riots, stereotypes of their actions in extreme conditions.

Depends on ensuring their personal safety and the safety of citizens, as well as the success of a specific job. The essence of the psyche is reflection. The psyche is a subjective image of the objective world, an ideal (immaterial) reflection of reality. Psychological stability of employees of special divisions influences comprehensive and effective disclosure of crimes.

Keywords: *extreme situation, psychology, resilience, police officer, mobilization, psychological influence, continuity of psychological training, denial of stress, recovery, activation-energy resource, service activity.*

УДК 357.741:355.541.3

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-3-118-123

Юрій ВЕЛИКИЙ®

викладач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦІЄЮ КРАЙНЬОГО ПРИМУСОВОГО ЗАХОДУ – ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Становлення та розвиток сучасної правоохоронної системи України зумовлює проведення цілісного та послідовного комплексу заходів, спрямованих на побудову дієвого механізму захисту прав, свобод та законних інтересів громадян.

Як і будь-який нормативно-правовий акт, закон України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) потребує певного часу на повноцінне втілення його положень у практичну діяльність, внесення додаткових змін до чинних нормативних актів.

Цим Законом введено до наукового обігу поняття «поліцейські заходи», які поділяють на превентивні і примусові, визначено правові підстави та обмеження щодо їх застосування [1].

© Ю. Великий, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4386-7555>

great170512@gmail.com

Крайнім серед примусових заходів для припинення протиправних дій є застосування вогнепальної зброї. Саме неправомірне застосування вогнепальної зброї поліцейськими призводить до гучних резонансних подій у суспільстві, що негативно впливає на довіру пересічних громадян до поліції [12-13].

Для реалізації наданих Законом повноважень поліцейський повинен мати не тільки належний рівень професійної підготовки, високу відповідальність, а також повинен пройти спеціальну підготовку і в подальшому щорічно проходити періодичну перевірку на здатність до дій, пов'язаних із застосуванням цих заходів [1].

У зв'язку з цим виникає потреба здійснити науковий аналіз, під час якого розкрити підстави і порядок застосування крайнього примусового заходу Національною поліцією, визначити прогалини законодавства з цих питань, повноваження поліції під час застосування цього заходу та відповідальність за перевищення цих повноважень [1; 7].

Ключові слова: *примусові заходи, застосування вогнепальної зброї, прогалини законодавства, повноваження поліції, відповідальність поліцейського.*

Постановка проблеми. Поліцейський під час виконання повноважень є представником держави. Законом збільшено повноваження поліції в частині застосування примусових заходів, в тому числі і крайнього заходу примусу – вогнепальної зброї [1].

У країні монополія на носіння, застосування й використання вогнепальної зброї належить правоохоронним органам. Аналіз фактів застосування вогнепальної зброї поліцейськими свідчить про те, що ухвалення рішення щодо застосування зброї необхідно приймати в найкоротший термін та іноді в непередбачених ситуаціях. Водночас, з одного боку, відповідно до вимог ст. 42, 43, 46 Закону поліцейському надано такі повноваження, однак з іншого – чинним законодавством в цих статтях є й конкретні обмеження, заборони, є невизначені окремі поняття, наявні суперечності. Перевищення поліцейським повноважень щодо застосування примусових заходів тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством України [7].

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Під час аналізу публікацій використовувались опис, аналітичні і синтетичні судження, як методи наукового дослідження. Матеріалом для досліджень є вітчизняні законодавчі нормативно-правові акти та публікації у мережі «Інтернет» за напрямом дослідження.

Мета полягає у спробі визначення понять, спростованих на законодавчому рівні, розкрити конкретні обмеження, заборони і суперечності для правомірного трактування вимог Закону під час застосування крайнього заходу примусу, підвищення рівня правової відповідальності поліцейських, недопущення та попередження надзвичайних подій за участю персоналу, вироблення уніфікованих підходів щодо правомірних дій поліції у різних ситуаціях.

Виклад основного матеріалу. Застосування вогнепальної зброї поліцейським є найбільш суворим та винятковим заходом примусу (ст. 46), який застосовується в порядку (ст. 43), визначеному Законом.

Застосуванню вогнепальної зброї має передувати попередження про намір її застосування (ст. 43). Поліцейський повинен попередити особу, проти якої збирається застосувати крайній захід, коли вважає, що обстановка дозволяє це зробити без шкоди для досягнення мети його застосування. Попередження має бути зроблено голосом, а за значної відстані або в разі звернення до великої групи людей – через гучномовні установки, підсилювачі звуку (ст. 43).

У Законі чітко не визначено, як це повинен робити поліцейський, тому доцільно дотримуватися такого алгоритму. У кожному випадку бажано попередження робити рідною мовою осіб, проти яких цей захід буде застосований, та українською й російською мовами не менше двох разів з наданням часу, достатнього для припинення правопорушення. Тобто, попереджуючи про застосування, поліцейський повинен, якщо дозволяють обставини, дати особі час для виконання його вимог. Попередження поліцейського повинно починатися зі слів: «Поліція! Іменем Закону!». Кількість часу, яку можна визнати достатньою для виконання особою законної вимоги поліцейського, він визначає самостійно, зважаючи на оцінку складності ситуації, що виникла, особи правопорушника (його фізичного, емоційного стану, намірів, поведінки), характеру правопорушення [2].

Без попередження зброю поліцейські можуть застосовувати тільки у випадках, коли зволікання може спричинити посягання на життя та здоров'я особи чи та/або поліцейського або інші тяжкі наслідки (загибель людей, вибух, катастрофу на залізничному транспорті) або коли в ситуації, що виникла, таке попередження є

невиправданим чи неможливим (ст. 46). У таких випадках особа (порушник) не може усвідомлювати, що її протиправні дії можуть бути припинені з нанесенням їй шкоди аж до заповідання смерті.

Рішення про застосування зброї ухвалює посадова особа (поліцейський), відповідальна за забезпечення публічної безпеки і порядку; керівник спеціальної операції. Поліцейські, які діють індивідуально, рішення про вид, час початку та інтенсивність застосування зброї ухвалюють самостійно [2].

Поліцейський зобов'язаний негайно припинити застосування заходу примусу в момент досягнення очікуваного результату (ст. 42). Згідно з ч. 7 ст. 29 Закону поліцейський захід повинно припинити, якщо досягнуто мету його застосування, та неможливість досягнення мети заходу є очевидною або якщо немає необхідності у подальшому застосуванні цього заходу.

З метою індивідуалізації відповідальності (ч. 2 ст. 33 КУпАП) посадова особа під час застосування заходу примусу повинна враховувати низьку факторів: характер правопорушення, його індивідуальні особливості і ступінь вини, майновий стан, урахувати конкретну ситуацію, обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність [8].

Якщо внаслідок застосування зброї особі заповідано поранення або тілесні ушкодження, Закон вимагає від поліцейського надати (ст. 18) постраждалому невідкладну допомогу (домедичну і медичну). Стаття 12 Закону України від 05.07.2012 № 5081-IV «Про екстрену медичну допомогу» відносить поліцейського до переліку осіб, які хоч і не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні надавати домедичну допомогу людині у невідкладному стані [3]. Невідкладний стан людини – раптове погіршення фізичного або психологічного здоров'я, яке становить пряму і невідворотну загрозу життю і здоров'ю людини або оточуючих її людей і виникає внаслідок хвороби, травми, отруєння або інших внутрішніх чи зовнішніх причин. Надання поліцейським необхідної допомоги здійснюється в найкоротший термін. Надаючи особі допомогу, поліцейський повинен дотримуватись заходів особистої безпеки для попередження раптового нападу з боку цієї особи.

Закон забороняє застосовувати зброю (ст. 43) щодо:

- жінок з явними ознаками вагітності;
- осіб з явними ознаками обмежених можливостей або старості (можуть бути особи як чоловічої, так і жіночої статі);
- малолітніх осіб.

Чинним законодавством України не розкривається поняття «особа з явними ознаками обмежених можливостей або старості». В офіційних матеріалах ООН прийнято вживати термін «інвалід». Тому ознаки обмежених можливостей можуть бути ознаки інвалідності, якими визначаються такі каліцтва чи вроджені вади, з огляду на які особа не може створювати небезпеку життю чи здоров'ю поліцейського або інших осіб. Згідно зі ст. 2 Закону України від 21.03.1991 р. № 875-ХІІ «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» інвалідом є особа, яка має порушення здоров'я зі стійким розладом функцій організму, зумовленим захворюванням чи наслідком травми, або уродженими дефектами, що призводять до обмеження життєдіяльності й до необхідності в соціальній допомозі та захисту [4].

Законом не розкривається поняття «малолітня особа», «особи з ознаками старості». Поняття «малолітня особа» визначено в:

– ст. 3 КПК України, «малолітня особа» - це дитина до досягнення нею 14 років (п. 11) [9];

– ст. 31 ЦК України – часткова цивільна дієздатність – у «фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років (малолітня особа)» [10];

– ч. 2 ст. 6 Сімейного кодексу України використовує термін «малолітня особа» – це дитина до досягнення нею чотирнадцяти років [11].

До осіб з ознаками старості можна віднести осіб, яких поліцейський може сприймати як неспроможних внаслідок вікових змін створювати небезпеку для життя та здоров'я поліцейського або інших осіб. Синонімічним поняттям старості є поняття похилого віку, яке вживається як у національному законодавстві України, так і в міжнародному праві. У ст. 10 Закону України від 16.12.1993 № 3721-ХІІ «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» зазначено, що громадянами похилого віку визначаються особи, які досягли пенсійного

віку – 60 років, а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більше ніж півтора року [5].

Стосовно перелічених категорій осіб Закон дозволяє застосувати зброю у випадках (ст. 43):

- учинення ними збройного або групового нападу;
- учинення збройного опору, що загрожує життю та здоров'ю інших осіб або поліцейських.

Водночас у п. 5 ст. 43 Закону є і певні обмеження стосовно застосування зброї – «якщо відбити такий напад або опір іншими способами і засобами неможливо». Законом не розкриваються способи і засоби, якими поліцейському можна замість вогнепальної зброї відбити збройний, груповий напад чи збройний опір, хоча ч. 6 ст. 46 Закону поліцейському надано право навіть не попереджати про намір застосування зброї щодо осіб, які чинять збройний опір і в разі збройного нападу.

У судовій практиці загрозовим для життя або здоров'я визнається напад, який призвів чи міг призвести до смерті, тяжких, середньої тяжкості або легких тілесних ушкоджень, що спричинили короткочасний розлад здоров'я або короткочасну втрату працездатності. Обставинами, що свідчать про загрозу для життя та здоров'я людини, треба визнати такі: застосування холодної та вогнепальної зброї, нанесення ударів у життєво важливі органи, нанесення ударів одній людині (поліцейському) з боку групи правопорушників, нанесення ударів, після яких особа не в змозі піднятися й не подає ознак життя, застосування під час нападу різноманітних технічних засобів, спроба нанести удар пляшкою, кидання каміння, спроба здійснити підпал або вибух об'єкта, де перебувають поліцейські чи інші особи, вчинення інших дій, які можуть становити загрозу для життя осіб [2].

Також зброю може бути застосовано для відбиття не будь-якого нападу на поліцейського, а лише того, що вчиняється із застосуванням зброї (збройного) або двома й більше особами (групового) й загрожує (створює небезпеку) життю або здоров'ю інших осіб чи поліцейських. Усі критерії, які визначають наявність загрози (небезпеки) для життя та здоров'я громадян, поширюються на поліцейських без винятку [2].

Мотиви нападу на поліцейського (хуліганські спонукання, бажання уникнути затримання та ін.) не впливають на право застосувати заходу примусу.

Пункт 1 ст. 46 Закону надає також право застосувати зброю для відбиття нападу не тільки на поліцейського, а й на членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю. Хоч Законом надано право застосувати вогнепальну зброю для відбиття нападу, треба розуміти, що зброя може бути застосована тільки для припинення нападу на поліцейських і членів їх сімей, яке створює небезпеку для їхнього життя і здоров'я, а не інших правопорушень.

Напад в цих випадках не обов'язково повинен бути груповим чи озброєним. Правопорушники можуть нападати, створюючи небезпеку для життя чи здоров'я, використовуючи для цього транспортні засоби, натренованих собак чи інших тварин, будівельні споруди (влаштувати завал) тощо. Законом не визначено осіб, які належать до членів сім'ї. Вичерпний перелік цих осіб визначено у Законі України від 14.10.2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції»: це – особи, які перебувають у шлюбі, їхні діти, у тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права і обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі [6]. В разі нападу на родичів, які не є членами сім'ї, треба керуватись п. 2 ст. 46 Закону, де йдеться про захист особи від нападу.

Законом для поліцейського передбачається і така підстава застосування зброї, як затримання особи, що чинить збройний опір, намагається втекти з-під варті, а також озброєної особи, яка погрожує застосуванням зброї та інших предметів, що загрожують життю і здоров'ю людей та/або поліцейського (ст. 46).

Збройний опір – це активна протидія будь-якої особи здійсненню поліцейським своїх службових повноважень, поєднана із застосуванням вогнепальної чи холодної зброї або інший речей та предметів, що можуть бути застосовані як зброя, а також опір, що здійснюється із застосуванням явно непридатної зброї або її імітатора, якщо в обставині, що склалася, поліцейський не міг і не повинен був сприймати їх як непридатну або імітаційну зброю.

До предметів, які правопорушники під час здійснення опору використовують як зброю, відносять ті, якими можна нанести тілесні ушкодження, небезпечні для життя та

здоров'я людини. Як показує практика, ними можуть бути каміння, палиця, кухонний ніж, вила, лом, сокира, лопата, молоток, шило, велосипедний ланцюг, лезо, газовий пістолет, шкідливі хімічні речовини, інші механізми та предмети. Не можуть розглядатись як предмети, застосовані за зброю: взуття, книга, сумка [2].

Суперечливим на наш погляд є п. 7 ч. 4 ст. 46 Закону, в якому зброю дозволяється застосовувати для примусової зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, у разі створення загрози життю чи здоров'я людей та/або поліцейського водієм, який керує транспортним засобом. Особливістю цієї підстави є те, що водій може і неавтоматично створювати таку загрозу.

Також Закон не визначає місця, в які можна застосовувати зброю для зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження. Через це є дуже високий ризик виникнення тяжких наслідків та вогнепального поранення людей, які знаходяться в транспорті. Небезпечним може бути застосування зброї для примусової зупинки транспортного засобу на гірських шляхах, ділянках шляхів з обмеженою видимістю, залізничних переїздах, мостах, шляхопроводах, естакадах, тунелях.

Частиною 9 ст. 46 Закону встановлено заборону щодо застосування зброї в місцях, де може бути завдано шкоди іншим особам, а також у вогнебезпечних та вибухонебезпечних місцях, крім випадків необхідності відбиття нападу або крайньої необхідності. Закон не надає визначення місць, де може бути завдано шкоди іншим особам.

Висновки. Поліція під час виконання повноважень, визначених Законом, уповноважена застосовувати заходи примусу, в тому числі і крайній захід – вогнепальну зброю. Поліцейський за жодних обставин не може застосовувати заходи примусу, не визначені Законом.

На жаль, поліцейський вимушений під час виконання Закону враховувати вимоги сьогодення, вносити відповідні корективи в практичну діяльність.

Якщо наявні суперечності і не визначено окремі поняття на законодавчому рівні, то поліцейський у всіх випадках повинен керуватись правилами:

1. Утримуватись від застосування вогнепальної зброї, якщо від цього можуть постраждати сторонні особи.

2. Під час застосування зброї поліція повинна зупинити злочинця (правопорушника), а не позбавляти його життя.

Поліцейський, який застосував вогнепальну зброю, не буде нести відповідальність за свої дії навіть у разі заподіяння громадянам шкоди, якщо він діяв відповідно до Закону.

Перевищення повноважень щодо застосування примусових заходів тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством України. Кримінальна відповідальність настає у випадках, коли він:

– застосував або використав вогнепальну зброю для скоєння злочину (за відповідними статтями КК України);

– порушив вимоги кримінального законодавства про необхідну оборону (ст. 36 КК України) та крайню необхідність (ст. 39 КК України).

Якщо дії поліцейського не підпадають під жодну статтю КК України, але під час застосування вогнепальної зброї він порушив вимоги ст. 42, 43, 46 Закону, його має бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Перевищення повноважень щодо застосування сили встановлюється під час службового розслідування.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

2. Закон України «Про національну поліцію» : науково-практ. коментар / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доцента Сокурєнка В.В. Харків : ХНУВС. 2016. 408 с.

3. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012 р. № 5081-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>.

4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>.

5. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 № 3721-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>.

6. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

7. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
10. Цивільний кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
11. Сімейний кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
12. Реформа української поліції: як вона проходила. URL : <https://dyvys.info/2020/09/02/reforma-ukrayinskoji-politsiyi-yak-vona-prohodyla/>.
13. Звіт міністра внутрішніх справ Арсена Авакова на засіданні Верховної Ради України. URL : https://mvs.gov.ua/ua/news/31439_Zvit_ministra_vnutrishnih_sprav_Arsena_Avakova_na_zasidanni_Verhovnoi_Radi_Ukraini.htm.

Надійшла до редакції 18.07.2021

References

1. Pro Natsionalnu politsiyu [On the National Police] : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukr.].
2. Zakon Ukrainy «Pro natsionalnu politsiyu» [Law of Ukraine «On the National Police»] : naukovo-prakt. komentar / za zah. red. d-ra yuryd. nauk, dotsenta Sokurenka V.V. Kharkiv : KhNUVS. 2016. 408 p. [in Ukr.].
3. Pro ekstrenu medychnu dopomohu [On emergency medical care] : Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 № 5081-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text> [in Ukr.].
4. Pro osnovy sotsialnoi zakhyschenosti invalidiv v Ukrainy [On the basics of social protection of the disabled in Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 21.03.1991 № 875-KhII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text> [in Ukr.].
5. Pro osnovni zasady sotsialnoho zakhystu veteraniv pratsi ta inshykh hromadian pokhyloho viku v Ukraini [On the basic principles of social protection of labor veterans and other elderly citizens in Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 16.12.1993 № 3721-KhII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text> [in Ukr.].
6. Pro zapobihannya koruptsiyi [On the prevention of corruption] : Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukr.].
7. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal code of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukr.].
8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennya [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukr.].
9. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukr.].
10. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [The Civil Code of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukr.].
11. Simeynyi kodeks Ukrainy [Family Code of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> [in Ukr.].
12. Reforma ukrayinskoji politsiyi: yak vona prokhodyla [Ukrainian police reform: how it went]. URL: <https://dyvys.info/2020/09/02/reforma-ukrayinskoji-politsiyi-yak-vona-prohodyla/> [in Ukr.].
13. Zvit ministra vnutrishnikh sprav Arsena Avakova na zasidanni Verkhovnoi Rady Ukrainy [Report of the Minister of Internal Affairs Arsen Avakov at a sitting of the Verkhovna Rada of Ukraine]. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/31439_Zvit_ministra_vnutrishnih_sprav_Arsena_Avakova_na_zasidanni_Verhovnoi_Radi_Ukraini.htm [in Ukr.].

ABSTRACT

Yuriy Velykyi. Some aspects of police use of extreme coercive measure – firearms. Formation and development of the modern law enforcement system of Ukraine presupposes carrying out of the integral and consistent complex of the actions directed on construction of the effective mechanism of protection of the rights, freedoms and legitimate interests of citizens.

Like any legal act, the Law of Ukraine “On the National Police” requires some time to fully implement its provisions in practice, to make additional changes to existing regulations. This Law introduced into scientific circulation the concept of «police measures», which are divided into preventive and coercive, defined the legal basis and restrictions on their use.

Extreme among coercive measures to stop illegal actions is the use of firearms. It is the misuse of firearms by workers that leads to high-profile events in a society that negatively affects the trust of ordinary citizens in the police. In order to exercise the powers granted by law, a police officer must not only have an appropriate level of professional training, high responsibility, but also must undergo special training and subsequently undergo annual periodic testing for the ability to take action related to the application of these measures.

In this regard, there is a need to conduct a scientific analysis, during which to reveal the grounds and procedure for the application of extreme coercive measures by the National Police, to identify gaps in legislation on these issues, the powers of the police during the application of this measure and responsibility for exceeding these powers.

Keywords: *coercive measures, use of firearms, gaps in legislation, police powers, responsibility of a police officer.*